

ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
ГЕОГРАФІЯ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА
2020 – 2021 н.р.

Анотація дисципліни		Вивчаються особливості, закономірності розвитку та функціонування галузевої і територіальної структури сучасного світового господарства										
1. Опис навчальної дисципліни												
Ступінь вищої освіти	другий (магістерський)											
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка											
Спеціальність	014 Середня освіта (Географія)											
Освітня програма	Середня освіта (Географія)											
Загальний обсяг дисципліни	4/120 (в кредитах ЄКТС)											
Статус дисципліни	вибіркова											
Інститут (факультет)	біолого-природничий											
Кафедра	екології та географії											
Курс	2											
Семестр	3											
Вид підсумкового контролю	залік											
Мова навчання	українська											
Види занять	лекції, практичні заняття											
Методи навчання	лекції, практичні заняття, підготовка презентації, аналіз конкретних ситуацій											
Форма навчання	денна											
Лінк на дисципліну	Zoom ідентифікатор конференції: 968 2122 1058 Пароль: d5px6F											
Розподіл годин за видами робіт												
Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Обсяг дисципліни: год/ кредити ЄКТС	Кількість годин						Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття					Самостійна робота		Залік	Екзамен
				Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття				
Денна	2	3	4/120	12	8	-	4	-	108	-	+	-
2. Викладачі												
Прізвище, ім'я, по батькові Посада		Кучманіч Неля Геннадіївна кандидат географічних наук, завідувач кафедри екології та географії nelya_1411@ukr.net 0683860266;										
3. Характеристика навчальної дисципліни												

<p>Результати навчання</p>	<p>Очікуваними результатами є знати головні теоретичні положення географії світового господарства; методологічні засади географії світового господарства; основні концепції і теорії географії світового господарства; структуру світового господарства як складової глобальної соціально-економічної системи; територіальні відмінності інфраструктури світового господарства; можливості застосування отриманих знань та навичок у вирішенні глобальних проблем та уміти формулювати проблему, яка розглядається; бути об'єктивним і критичним з проблем, які вивчаються; інтерпретувати отримані результати, робити висновки; вміти синтезувати знання в нових ситуаціях; здобувати нові знання, використовуючи сучасні інформаційні освітні технології; аналізувати чинники, які впливають на розвиток світового господарства; давати оцінку сучасного рівня розвитку світового господарства; складати комплексні характеристики географії галузей світового господарства; виявляти територіальні відмінності у рівнях розвитку галузей світового господарства.</p>
<p>Мета навчання</p>	<p>вивчення особливостей, закономірностей розвитку та функціонування галузевої і територіальної структури сучасного світового господарства; формування знань, умінь і навичок у виявленні територіальних відмінностей розвитку галузей світового господарства.</p>
<p>Компетентності</p>	<p>При вивченні навчальної дисципліни студенти повинні оволодіти компетентностями:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. • знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. - здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. - здатність фахово здійснювати педагогічну діяльність у закладах освіти, володіти формами і методами та інноваційними освітніми технологіями навчання. - здатність встановлювати роль і місце України у сучасному світі в контексті географічних чинників її розвитку. - здатність користуватися новітніми досягненнями географії, необхідними для професійної, дослідницької та/або інноваційної діяльності. - здатність користуватися сучасними інформаційними технологіями та аналізувати інформацію в галузі географії і на межі предметних галузей.
<p>Результати навчання</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Згідно освітньої програми програмними результатами навчання є здатність студентів: - Аналізувати та порівнювати особливості геополітичної, екологічної, демографічної, соціально-економічної ситуації в окремих регіонах світу; тенденції та закономірності розвитку глобальних фізико-географічних та суспільно-просторових процесів. - Демонструвати обізнаність щодо новітніх принципів та методів захисту навколишнього середовища. - Використовувати інноваційні підходи для розв'язання складних задач географії за невизначених умов і вимог.

	<p>– Здійснювати педагогічну діяльність у навчальних закладах, володіти засобами, формами, методами та інноваційними освітніми технологіями навчання учнів, впроваджувати та адаптувати наукові знання у процесі професійної діяльності.</p>
<p>Пререквізити дисципліни</p>	<p>Передумовою для вивчення навчальної дисципліни «Географія світового господарства» є «Основи суспільної географії», «Географія материків і океанів», «Географія глобалізаційних процесів», «Конструктивна географія», «Країнознавство», «Політична географія». Вивчення дисципліни значно розширює кругозір студентів, сприяє розвитку як спеціалістів, дозволяє їм отримати знання і сформувати вміння, необхідні для аналізу чинників, які впливають на сучасний рівень розвитку світового господарства і є важливою дисципліною для написання кваліфікаційної роботи.</p>

4. Програма дисципліни

Вступ до географії світового господарства. Особливості та тенденції розвитку світового господарства в XXI сторіччі. Особливості розвитку світового ринкового господарства. Система національних рахунків та її застосування в географії світового господарства. Процеси глобалізації та економічної інтеграції у світовому господарстві. Міжнародні економічні організації (МЕО). Українське суспільно-географічне світознавство: від витоків до сьогодення. Предмет економічної і соціальної географії. Місце дисципліни в системі наук. Структура економічної і соціальної географії. Практичне значення і завдання економічної і соціальної географії. Відкрита економіка як феномен XXI ст. Модель участі країн світу в світовому господарстві. Міжнародний географічний поділ праці як основна наукова категорія географії світового господарства. Міжнародна спеціалізація та кооперування у світовому господарстві. Структурний аналіз світового господарства. Теорія порівняльних переваг. Теорія конкурентних переваг. Теорія кластерів. Теорія вільних економічних зон. Еволюція думки з питань міжнародного поділу праці та територіальної організації світового господарства. Період первинного нагромадження капіталу. Перша промислова революція. Друга промислова революція. Третя промислова революція. Сутність та відмінні риси СНР. Основні макроекономічні показники СНР. Структура валового внутрішнього продукту. Основні показники СНР та їх використання в географії світового господарства. Інтернаціоналізація та глобалізація у світовому господарстві. Географічні аспекти міжнародної економічної інтеграції. Європейська економічна інтеграція. Інші інтеграційні угруповання світу. Значення та класифікація МЕО. Економічні організації ООН. Економічні організації поза системою ООН. Україна та міжнародні економічні організації.

Географія природних ресурсів світу. Природні ресурси світу: екологоекономічний аналіз. Народонаселення світу та продовольча проблема. Світовий ринок трудових ресурсів. Основи індустріальної індустріалізації. Поняття і класифікація природних ресурсів. Природні ресурси в світовому господарстві та на світовому ринку. Географія мінеральних ресурсів (корисних копалин) світу. Агрокліматичні ресурси світу. Водні ресурси світу. Земельні ресурси світу. Лісові ресурси світу. Ресурси Світового океану. Правило Хотелінга щодо визначення ціни вичерпних природних ресурсів на світовому ринку. Економічний аналіз забруднення навколишнього природного середовища. Екологічна політика держав світу. Світові екологічні проблеми. Демографічні ресурси світу. Світовий процес урбанізації. Забезпечення населення світу продовольством. Трудові ресурси та ринок праці. Модель внутрішнього ринку праці. Особливості міжнародного ринку праці та чинники диференціації оплати праці. Теоретичні джерела. Структура ринку промислової продукції. Ринкова стратегія промислового підприємства (фірми).

Географія промисловості світу. Сільське господарство в світовій економіці. Географія сільського господарства світу. Транспортно-логістичні системи світу. Транспортно-логістична інтеграція в Європі. Економіка інформації. Інформаційний сектор світового господарства: структура та географічні особливості. Особливості сучасної галузевої структури світового господарства і промисловості. Гірничо-добувна промисловість світу. Енергетика світу. Чорна металургія світу. Кольорова металургія світу. Світове машинобудування. Хімічна промисловість світу. Лісова промисловість світу. Легка промисловість світу. Харчова промисловість світу. Сільське господарство в умовах ринку. Державна політика підтримки сільського господарства. Регіональні особливості світового сільського господарства. Сільське господарство як галузь світового господарства. Географія рослинництва світу. Географія тваринництва світу. Світовий ринок транспортно-логістичних послуг. Ринок логістичних послуг США. Японський досвід виробничої логістики. Розвиток логістики в Азії. Транспортнологістична стратегія. Європейські транспортні коридори та пан'європейські транспортні зони. Інтеграція України в світову та Європейську транспортно-логістичні системи. Формування ринку транспортно-

логістичних послуг в Україні. Напрямки участі України в системі Балто-Чорноморській транспортно-логістичній інтеграції. Інформація як товар. Інформаційна асиметрія. Ризик і страхова справа. Інформація та світові фінансові ринки. Інформаційний простір та інформаційне суспільство. Науковоосвітній комплекс. Інформаційно-комунікаційний комплекс. Географія мобільного зв'язку світу.

Соціальні товари та соціальні проблеми світу: суспільно-географічний вимір.

Географія сфери послуг у світовому господарстві. Географія міжнародного туризму. Географія міжнародної торгівлі. Географія транснаціональних корпорацій. Соціальні товари: їх ознаки, поділ та фінансування. “Суспільний вибір” та його соціальний зміст. Світова проблема соціальної безпеки населення. Проблема бідності в сучасному світі. Загальні тенденції розвитку ринку послуг. Ринок фінансово-банківських послуг. Ринок освітніх послуг. Туризм як соціокультурний феномен сучасної цивілізації. Індустрія туризму. Географія туризму. Зміст міжнародної торгівлі та сучасні тенденції її розвитку. Характеристика ринків товарів і послуг у міжнародній торгівлі. Міжнародна торгівля промисловими товарами, машинами і обладнанням. Міжнародна торгівля продукцією інтелектуальної праці. Міжнародна торгівля послугами. Значення ТНК у світовому господарстві та їх економічна сутність. Класифікація ТНК за організаційно-економічними формами. Історико-географічний аспект розвитку ТНК. Географічний аналіз ТНК. Найбільші корпорації світу.

ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

1. Глобалізація та її вплив на географію світового господарства.
2. Географія галузей світового господарства.

5. Місце проведення занять (локація), технічне й програмне забезпечення(обладнання)

Аудиторія № __, навчальний корпус № __ вул. Т. Шевченка, 23 (Дистанційне навчання). Технічне забезпечення та програмне забезпечення навчальної дисципліни: мультимедійне обладнання.

6. Інформація про консультації

Консультації, за потреби, проводяться в час, узгоджений із викладачем.

7. Система оцінювання

Засвоєння студентами теоретичного матеріалу з дисципліни перевіряється усними відповідями на практичних заняттях, співбесідою з лектором та підсумковою самостійною роботою. Завершується вивчення дисципліни заліком.

Розподіл 100 балів між видами робіт

	Семестр III
Відповіді на практичних заняттях	40
Самостійна робота	30
Співбесіда з лектором	30
Всього (залік)	100

Поточна успішність (має 100 балів) складається з балів, отриманих на *практичних заняттях* (має 40 балів), виконаної *самостійної роботи* (має 40 балів) та *співбесіди з лектором* (має 20 балів).

Загальний бал на практичних заняттях (має 40 балів) обчислюється за формулою:

$$x = \frac{A \cdot K}{n \cdot 5},$$

A – сума усіх поточних оцінок за чотирибальною шкалою при вивченні змістового модуля, включаючи оцінки «2», n – кількість цих оцінок (не менше 5; якщо $n < 5$, то загальний бал за усні відповіді на практичних заняттях=0), $\frac{A}{n}$ – середня оцінка за усні

виступи, K – кількість балів, відведених на практичні заняття. Кількість балів x заокруглюють до цілих.

Кількість балів, що виставляється за практичне заняття враховує: усне опитування студентів на занятті, знання теоретичного матеріалу, вміння вирішувати ситуаційні задачі. Облік успішності за усні виступи на практичних заняттях студентів групи ведеться за **чотирибальною** шкалою.

Підсумкова самостійна робота (має 40 балів) передбачає виконання описових і тестових завдань з навчальної дисципліни. Сумарна кількість балів, виділених на оцінку самостійної роботи, виводиться шляхом оцінки якості виконаних завдань, що включає правильність виконання тестових і повноту розкриття описових завдань.

Співбесіда з лектором (має 20 балів) проводиться в усній формі та передбачає перевірку знань навчального матеріалу, який засвоїли студенти протягом семестру та матеріалу, який винесений на самостійне опрацювання.

Отже, залікова оцінка за семестр є сумою оцінок одержаних на практичних заняттях, за самостійну роботу та співбесіду з лектором. Оцінка виставляється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС.

Залік за талоном №2 і перед комісією проводиться в усній формі з оцінюванням за стобальною шкалою.

8. Політика дисципліни

Студент зобов'язаний відвідувати заняття, самостійно виконувати всі види роботи. Якщо студент з поважних причин не зміг вчасно відвідувати заняття і виконувати згідно плану завдання, тоді він, у індивідуальному порядку та в погоджений з викладачем час, виконує і здає підготовлені завдання, що охоплюють матеріал пропущених тем. Студент дотримується політики академічної доброчесності. Якщо викладач виявить плагіат, то не зараховує роботу.

10. Рекомендована література та інформаційні ресурси

1. Бочан І. О., Михасюк І. Р. Глобальна економіка : підр. К. : Знання, 2007. 403 с.
2. Географія світового господарства (з основами економіки) : навч. посіб. / за ред. Я. Б. Олійника, І. Г. Смирнова. К. : Знання, 2011. 640 с.
3. Голиков А. П. Вступ до економічної та соціальної географії : підр. К. : Либідь, 1996. 320 с.
4. Козак Ю. Г. Міжнародні організації : навч. пос. К. : ЦУЛ, 2003. 440 с.

5. Олійник Я. Б., Степаненко А. В. Вступ до соціальної географії. К. : Т-во Знання, КОО, 2000. 300 с.
6. Олійник Я. Б., Шищенко П. Г., Степаненко А. В. Географія: Україна і світ. К. : Т-во «Знання», 2008. 456 с.
7. Топчієв О. Г. Основи суспільної географії. Одеса : Астропринт, 2001. 559 с.
8. Гладкий Ю. Н. Экономическая и социальная география мира. М. : ВЛАДОС, 2001. 400 с.
9. Мороз С. А., Оноприєнко В. І. Бортник С. Ю. Методологія географічної науки. К. : Заповіт, 1997. 334 с.
10. Топчієв О. Г. Суспільно-географічні дослідження: методологія, методи, методика. Одеса : Астропринт, 2005. 632 с.
11. Шаблій О. І. Суспільна географія: теорія, історія, українознавчі студії. Львів : Львів. ун-т ім. І. Франка, 2001. 744 с.

Викладач _____

Кучманіч Н.Г.

Схвалено на засіданні кафедри екології та географії

Протокол № 8 від 28 серпня 2020 року

Завідувач кафедри _____ Н.Г. Кучманіч